

Course outline

ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมเชิงกลยุทธ์

Strategic Innovation and Creative Thinking

(2 Day)

โดย อาจารย์ ดร.อมรศักดิ์ กิจธนานันท์

ทำไมต้องเรียนหลักสูตรนี้?

วันที่ 4 ก.พ. 2014 เป็นวันครบรอบ 10 ปีของ Facebook ธุรกิจที่เกิดจากไอเดียง่าย ๆ ของนักศึกษาปริญญาตรีคนหนึ่ง ที่ต้องการเชื่อมโยงการใช้ชีวิตและความสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนนักศึกษากันให้ใกล้ชิด ไอเดียง่าย ๆ นี้กลายเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าปัจจุบันกว่า 60,000 ล้านบาท

- การคิดค้นไอเดียความคิดใหม่ที่น่าไปใช้ได้ ไม่เพียงแต่จะช่วยแก้ปัญหาที่องค์กรเผชิญอยู่ ณ ปัจจุบัน หากยังช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับองค์กรในอนาคตได้ด้วย เพราะไอเดียที่ตอบโจทย์ชีวิตของคนในปัจจุบัน และแนวโน้มการใช้ชีวิตในอนาคต สามารถแปลงเป็นสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่ามหาศาลได้
- โลกของการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบัน ไม่อาจใช้การแข่งขันแบบเดิมที่สู้กันด้วยกลยุทธ์ราคา หรือการลอกเลียนแบบทำตามผู้สำเร็จ (me-too) แต่ต้องใช้กลยุทธ์การแข่งขันแบบใหม่บนพื้นฐานของการนำเสนอสิ่งใหม่ (innovative) ที่เพิ่มหรือสร้างคุณค่าใหม่ (value) เป็นสิ่งที่แตกต่างจากสินค้าหรือบริการอื่นในตลาด และตอบสนองผู้บริโภค หรือสร้างความต้องการใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น
- การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในปัจจุบันและอนาคตจึงไม่ได้อยู่ที่ทรัพยากรทางกายภาพ แต่อยู่ที่ศักยภาพทางความคิด ในการริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนานวัตกรรม และการคิดค้นสิ่งใหม่ ประเด็นท้าทายจึงอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรให้บุคลากรสร้าง idea ใหม่ ๆ ที่เพิ่มคุณค่า (creating values) ให้กับองค์กร เป็น idea ที่สามารถใช้งานได้จริงเป็นรูปธรรม (practical) เป็น idea ที่แปลงไปสู่สินค้าหรือบริการที่สร้างผลตอบแทน (returns) ที่มีมูลค่ามหาศาลให้กับองค์กร

- โลกสารสนเทศทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ในปัจจุบันเอื้อให้คนเข้าถึงข้อมูล (data) ต่าง ๆ มากมาย แต่ลำพังการเข้าถึงข้อมูลไม่เพียงพอให้เกิด idea เพราะสิ่งที่บุคคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีคือความสามารถในการสร้าง idea จาก data เหล่านี้ ดังนั้น องค์กรจึงต้องมีวิธีการฝึกพัฒนาทักษะการคิด มีความสามารถในการประมวล data ต่าง ๆ และแปลงไปสู่ idea ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและนำไปปฏิบัติได้ ธุรกิจสมัยใหม่จึงกำหนดให้เรื่องของการพัฒนาทักษะการคิด (thinking skills) เป็นวาระเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กร
- ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา องค์กรสมัยใหม่ต่างให้ความสำคัญและความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพทางการคิดให้กับบุคคลากรในองค์กรของตน นอกจากนี้ ทักษะการคิดต่าง ๆ ของบุคคลากรยังเป็นรากฐานของการพัฒนาองค์กรในระยะยาว เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร (knowledge management) และการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) และการสร้างองค์กรริเริ่มสร้างสรรค์ (innovative organization) อีกด้วย

เรียนแล้วจะได้อะไร?

ผู้ที่รับการอบรมจากหลักสูตรนี้ จะได้รับการพัฒนาในเรื่อง :

1. เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความสร้างความคิดใหม่ เป็นเครื่องมือในการสร้างความสามารถทางการแข่งขันขององค์กร
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดของมนุษย์ ที่ส่งผลต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่
3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการคิด สิ่งที่ทำให้ความคิดตีบตัน
4. ปัจจัยทางกายภาพ สภาพแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่
5. การสร้างไอเดียใหม่ผ่านเทคนิคการคิดเชิงสังเคราะห์ (synthesis-typed thinking) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (creative thinking) การคิดเชิงประยุกต์ (applicative thinking) และการคิดแนวข้าง (lateral thinking)
6. เทคนิคการผลิต idea ใหม่ ๆ ซึ่งปรับตามโจทย์และสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เทคนิคการสร้าง 100 ไอเดียใหม่ภายในเวลา 10 นาที

เนื้อหาของหลักสูตร

Module 1 สมอองและแบบแผนการคิดของมนุษย์

- เข้าใจการทำงานของสมออง
- เข้าใจกระบวนการคิดลักษณะต่าง ๆ
- การตอบสนองของสมอองต่อสิ่งเร้าและข้อมูลต่าง ๆ
- กระบวนการเกิดความคิดใหม่

Module 2 การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์

- การเปลี่ยนจาก data สู่ information และ intelligence
- อะไรทำให้เราคิดไม่ออก? หนทางก้าวข้าม “หล่มความคิด”
- ปัจจัยทางชีวภาพ ปัจจัยทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่
- การคิดบวกกับการเกิด ideas ใหม่
- เทคนิคการคิดเชิงสร้างสรรค์
- เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด

Module 3 การสร้างนวัตกรรมด้วยการคิดแบบต่าง ๆ

- ทำไมธุรกิจจึงต้องใช้นวัตกรรมสร้างความแตกต่าง
- นวัตกรรมสินค้า vs นวัตกรรมบริการ
- กระบวนการสร้างนวัตกรรมเชิงกลยุทธ์
- การคิดแนวข้าง (lateral thinking)
- การคิดเชิงสังเคราะห์เพื่อสร้างนวัตกรรม
- การคิดเชิงประยุกต์กับการสร้างนวัตกรรม
- การคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างนวัตกรรม

Module 4 จากความคิดสู่การปฏิบัติ

- แนวทางการตรวจสอบ ideas ที่ได้
- แนวทางการแปลง ideas สู่สินค้าหรือบริการที่ใช้การได้
- คุณลักษณะของนักคิดสร้างสรรค์

- อะไรทำให้คนไม่ยอมคิด?
- วางแผนพัฒนาตนเองให้ก้าวข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ สู้กับคิดสร้างสรรค์

Workshop

- เกมฝึกคิด (thinking games)
- คุณเป็นคนชอบใช้ความคิดแบบไหน? รู้ได้ด้วยแบบทดสอบทักษะการคิด (self-assessment of personal thinking skills)
- โจทย์ฝึกคิด ขยายของให้คนที่ไม่ต้องการ?
- เครื่องมือฝึกคิด เช่น Six Thinking Hats, Mind Mapping
- กรณีศึกษาองค์กรสร้างสรรค์: 3M, Google, Apple
- การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ทางธุรกิจ
- แบ่งกลุ่มวิเคราะห์กรณีศึกษาปัญหาที่ต้องการ idea ใหม่

สัดส่วนการเรียนรู้

ทฤษฎี 30%

ฝึกปฏิบัติ 50%

แลกเปลี่ยน ถามตอบ 20%

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

1. ผู้บริหารระดับกลางในสายงานต่าง ๆ ขององค์กร
2. ผู้จัดการและหัวหน้างาน
3. ผู้ประกอบการ SMEs
4. เจ้าของธุรกิจ
5. ผู้ที่อยากพัฒนาทักษะการคิดเพื่อสร้างไอเดียใหม่

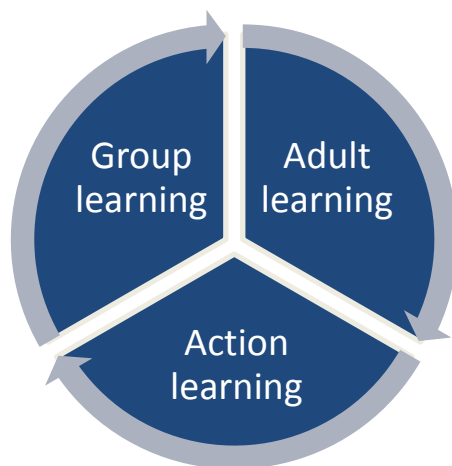
แนวทางในการดำเนินการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนี้จะใช้ 3 วิธีการหลักได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่ม การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ และการเรียนรู้โดย การปฏิบัติ

1. การเรียนรู้แบบกลุ่ม (group learning) จะแบ่งผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองความเห็นระหว่างกัน และช่วยฝึกการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมงาน

2. การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning) จะเน้นกระบวนการให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้อย่างประสบความสำเร็จ เป็นการสื่อสาร 2 ทาง (interactive mode) ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรม และระหว่างผู้อบรมด้วยกันเอง เช่น

- การสรุปทบทวนแนวคิดสำคัญและคำสำคัญต่าง ๆ (Key thoughts and key words)
- การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดของผู้เข้าอบรม (questioning)
- การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง

3. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (action learning) เน้นการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยมีประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติและการนำไปใช้

- ◎ กระตุ้นให้ฝึกคิดและนำเสนอ
- ◎ นำสิ่งที่เรียนไปทดลองใช้
- ◎ กรณีศึกษาและกิจกรรมกลุ่มเพื่อหา solutions
- ◎ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มระดมสมอง

4. การประเมินผลการอบรมจะใช้หลายรูปแบบวิธี เช่น ผ่านการนำเสนอผลงานกิจกรรมกลุ่ม ผ่านการนำไปถ่ายทอดต่อ ผ่านแบบประเมินก่อนและหลังการอบรม ผ่านงานเพื่อนำไปฝึกฝนเพิ่มเติมในหัวข้อหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงานของผู้เรียน

5. รูปแบบของการฝึกอบรมมีหลากหลายที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม อาทิ การบรรยาย การอภิปราย การระดมสมอง (brainstorming) กลุ่มปฏิบัติการ (workshop) กรณีศึกษา (case study) การนำเสนอผลงาน (presentation) เกมทางการบริหาร (Management games)แสดงบทบาทสมมติ (Role playing) หรือแบบประเมินตนเอง (self-assessment test) เช่น personality test, leadership styles, thinking styles เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนาน และสามารถเข้าใจด้วยตัวเองอย่างแท้จริง

6. วิทยากรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการสอนแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนรู้สามารถพัฒนาประยุกต์เทคนิคและเครื่องมือได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของตนเอง และนำไปสู่การใช้ปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ

7. เพื่อให้การถ่ายทอดองค์ความรู้สามารถนำไปสู่ประโยชน์ต่อองค์กรและสอดคล้องกับบริบททางธุรกิจของแต่ละองค์กร กิจกรรมต่าง ๆ จะถูกออกแบบให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานทางธุรกิจของแต่ละองค์กร (Customized) โดยดำเนินการจัดอบรมภายในองค์กร (In-house Training) ในวันและเวลาที่องค์กรสะดวกและบุคลากรมีความพร้อมในการเข้าอบรม

เกี่ยวกับผู้สอน

ดร.อมรศักดิ์ กิจฉนวนันท์ เป็นวิทยากร ที่ปรึกษา Leadership and Success Coach และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ มีประสบการณ์การทำงานให้กับหน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจ องค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิชาการระดับประเทศและนานาชาติ องค์กรภาคสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการวิเคราะห์วิสัยนโยบาย การบริหารกลยุทธ์ การออกแบบและการบริหารโครงการ การพัฒนาองค์กร การปรับปรุงกระบวนการงานและระบบบริหาร การพัฒนาผู้นำและสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างองค์กรที่ยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ รวมทั้งมีความรู้อย่างกว้างขวางในประเด็นการพัฒนาในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยเฉพาะแนวโน้มการพัฒนาในมิติระหว่างประเทศ และใน ASEAN

ดร.อมรศักดิ์ได้รับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย Bristol ประเทศอังกฤษ ในอดีต เคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการพัฒนาในหน่วยงานระหว่างประเทศหลายหน่วยงาน อาทิ องค์กรเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกา (USAID) คณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ประจำภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นอาจารย์ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และ University of Bristol ประเทศอังกฤษ เป็นนักวิจัยที่ National University of Singapore และ University of Bristol เป็นนักวิจัยรับเชิญที่ University of Wisconsin-Madison ประเทศอเมริกา และ Australian National University ประเทศออสเตรเลีย

ดร.อมรศักดิ์ มีประสบการณ์ในการสอนและการบรรยายมากกว่า 10,000 ชั่วโมง ทั้งในฐานะของอาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยกว่า 10 แห่งทั่วประเทศ และวิทยากรพิเศษให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก ตลอดจนการให้คำปรึกษาหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศกว่า 40 หน่วยงาน/โครงการ เช่น UNESCAP, UNDP, Rockefeller Foundation, Oxfam, องค์กรเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO), the UK Professional Associations Research

Network, National University of Singapore, University of Hong Kong, World Bank, การไฟฟ้า
นครหลวง, โอเอสเอส, Mitsubishi Heavy Industries, Hitachi Industrial Technology, ห้าง Big-C
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือ
แห่งประเทศไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

ดร.อมรศักดิ์มีผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในหนังสือและวารสารวิชาการทั้งใน
และต่างประเทศหลายฉบับกว่า 15 ชิ้น รวมทั้งได้เดินทางไปปฏิบัติภารกิจหน้าที่ในกว่า 15 ประเทศทั่ว
โลก